

GÁL MAGDI

KUSZA CSALÁD

(RÉSZLETEK)

A LÓ

Most úgy gyűjtjük össze a regény szereplőit, mintha Poirot készülne megnevezni az aktuális gyilkost, csak itt még különösebb katarzis nélkül hívjuk össze a családot, lehet, hogy azért csupán, mert újra látni akarjuk Alexet, és itt tudhatjuk meg, hogy mi van akkor, ha levágnak minden előzetes bejelentés nélkül egy versenylovat. Honnan tehát az ötlet a család összecsőrdítéséhez? Emma és Kornél váratlan elhatározásra jutott egy novemberi délutánon. Arról beszéltek, hogy ez a karácsony Tóbiással válik majd teljessé, s az asszony felsóhajtott:

– Kár, hogy apu nem lehet velünk.

– De anyád igen – jött a válasz, s így bővült egyre a képzeletbeli lista.

December huszonötödikén már ki-ki indult, hogy pont délben a család ellephesse a házat. Elsőnek, egy órával korábban a kellenél Zalánék érkeztek. Péterke megkaparintotta Tóbiás csörgőjét, a gyerek nagyvonalúan nem csapott ribilliót, helyettesítette egy kockás kendővel, érdeklődve nézte, hogy a nagyfiú milyen szakszerűtlenül rázza a csörgőt, és szíve szerint megmutatta volna, hogyan kezelje játékát a kedves rokon. De a mentőangyal Anna személyében megérkezett, Péterke figyelmét elterelte egy apró gumilabdával, visszaadta a csörgőt a tulajnak, és a világrend ismét helyreállt. Dávid félszegen mozgott vadonatúj rokonai között, de Fanni azonnal tudta, hogy hazatalált. Különösen Barbara ölelése hatotta meg, mert Fanni mindig elérékenyült, ha emberi (és állati) nagylelkúséget tapasztalt. Sándorék olyan lendülettel robbantak be a családi idillbe, hogy hanyatt döntötték az ajtó közelében lebzselő Annát. A nagylány sírt egy rövidet, majd hagyta, hogy apró ajándékokkal csillapítsák a dicstelen hátas miatt érzett fájdalmat. Teljesen akkor vigasztalódott meg, amikor a számára új családtag, Lexi megérkezett. Anna mindenkit szeretett, Lexi pedig egyenesen lenyűgözte. Mi-

után laza köröket írt le Emmáék birodalmában, szórakozottan nézelődött, hirtelen lehorgonyzott Anna előtt.

– Mi ez a gyöngyszem a pilládon és ki vagy? – kérdezte a gyereket, akit a gyönyörű szavak olvadásra és mosolyra bírtak. A kölcsönös bemutatkozás után Alex leült a kanapé szabad sarkára, maga elé állította a kislányt, elgondolkodva nézte, majd így szólt: – Olyan vagy, mint Zsuzsa. Tudod, ő az anyám testvére volt. És nem melleleg a nagyanád. Ha olyan bátor leszel, mint ő, akkor örökké a barátod maradok. Ha néha mégis félnél, csak szólj, és én majd megvédelek.

Hát így álldogáltak-üldögéltek ők, Alexet hirtelen kínozni kezdte az elszalasztott lehetőség: kevés időt töltött ezzel a családdal, amelyhez ugyan alig fűzte közös emlék, de minden ízében az övéinek érezte őket. Pétereken és feleségeken átgázolva versenyt futottak ők ketten: ki éri el hamarabb a bólés tálat, amiből csak a felnőtt meríthetett. Amúgy sosem ivott ilyesmit, most is csak egy kortyot. Én miért is futok? – panaszkodott a férfi, mire Anna kérdéssel felelt:

– Szerinted? Hát a játék miatt van az egész, meg esetleg lóversenyt is tarthatnánk kint és mondjuk, most edzünk.

– Lóversenyt? – Alex elkomorodott, a gyerek észrevette, s rögtön tudni akarta a hangulatváltozás okát. – Eszembe jutott egy régi történet, de erről talán majd máskor. De néha szomorkodni is lehet, én meg szeretem a lovakat.

– Mesélj! – helyezkedett el Anna, és várakozva nézett Alexre.

– Már szinte nagyfiúnak számítottam, majdnem tizenöt éves voltam. Addig nyaggattam apámat, aki nem élt ugyan velünk, de figyelt rám, gyakran látogatott, tehát addig nyúztam, míg vett nekem egy lovat. Nem táltost kaptam, vigyázz, csak egy akkor már hétköznapi, akkor már kissé lassú, megfontolt, de csillagos homlokú lovat, versenyző múlttal, régi dicsőségekkel a háta mögött. December elején hozták haza, hűvös volt már, s képzeld, a ló kabátot viselt. Fekete posztó piros szegéllyel, apám külön fizetett érte a gazdának, ezért akkor nagyon szerettem az amúgy kissé léha és megbízhatatlan apámat. A csillag világított a ló homlokán, mint a régi sikereket idéző dicsfény, s apa külön figyelmeztetett, hogy ne adjak más nevet neki. Úgy hívták, hogy Bátor. Mivel a vidékies városszél teljesen megfelelt a ló tartásnak, anyám elé járultunk. A ló csak a verandaajtóig jött, illedelmesen megállt, s ha lett volna kalapja, nyilván leveszi, és úgy várja meg, hogy döntsenek sorsáról. Apám és én minden ékesszólásunkat latba vetettük, hogy kész tények elé állított anyámat rábírnak arra, hogy háztartásunk egy kiöregedett versenylóval bővüljön.

Anyám olvasott éppen, fél szemét továbbra is a könyvön tartotta, szórakozottan hallgatta, hogy mennyire kell nekünk ez a ló. Végül a vállát vonogatta, és egyetlen feltételt szabott: a lovat én látom el, én törődöm vele, az apámtól kapott zsebpénzből fedezem a költségeket. Ez utóbbi miatt ugyan apám nem hurrázott, én viszont vágtattam, szinte nyerítve fékeztem le az ajtó előtt várakozó Bátor előtt. Kivezettem az udvarra, körbejártuk a kertet, helyet kerestünk a tágas fészkerben, ahol majd lakik, s a szűkös háztartási kerekek ellenére kapott három kockacukrot.

Apám derekasan tartotta a szavát: már nemcsak engem, hanem Bátort is eltartotta. Amikor a ló hátán ültem, mindig enyhe büntudatom volt: úgy éreztem, mintha kissé behorpadna az engem cipelő háta, pedig látod, most sem vagyok kövér, kamaszként pedig egészen vékony voltam. Azt mondják és írják, hogy a ló szereti, ha feladatot kap, örül ha meglovagolják, de én valahogy sose hittem ezt, és jó kérdés, de ideje feltenni: miért is akartam olyan szenvedélyesen magamnak egy lovat? Valószínűleg nem is gondoltam végig. Csak nézegetni, csutakolni akartam ballagni mellette, etetni, törődni vele, nem tudom... Mégis fel-felültem a hátára, olyankor elnézést kértem tőle, s ő szemmel láthatóan megbocsátotta a macerát. Békésen poroszkált, vitt, majd furcsa tekintetével csodálkozva méregetett, amint almával és cukorral kínálok a vágtnak nem nevezhető poroszkálás után. Úgy érezhette, hogy ezért a teljesítményért nem jár jutalom. Akárhogy is volt, szerettük egymást. Szükségem volt erre a szeretetre, mert anyám valahogy alkalmatlan volt a gyerekekre. Zsuzsa figyelt arra, hogy legyen otthon mindkettőnknek főtt étel, és ha vásosságom miatt beidéztek a szülőt az iskolába, ő ment és tartotta a hátát. A szórakozott iskolaigazgató végig azt hitte, hogy Zsuzsa az anyám. Tehát a szeretet, amit Bátortól kaptam, jól jött. Egyetlen dolgot nem adhattam meg neki, amire szemmel láthatóan nagyon vágyott: be akart jönni legalább egyszer a házba. Megpendíttem anyámnak, de ő hallani se akart róla, hogy óvatosan körbevezessem. – Büdös – zárta le a vitát megfellebbezhetetlenül, de a tizenöt évesek mindig megtalálják a kiskaput, ha szabályt akarnak szegni. Anyám szinte sose ment sehová, de egyszer mégis meglátogatta a barátnőjét. Bátor kívánsága teljesült: bevittem a házba. Gyönyörűen kopogott ápolt patája, sörényét megvárta, fejét ráhajtotta egy pillanatra a párnára, mert a hálószobát is megnézhettem. Belelapozott óvatosan anyám otffejtett könyvébe, és úgy viselkedett, mint egy angol úr. Aztán ahogy jöttünk, úgy mentünk vissza a fészkerbe, majd nyakába került újra az abrakos tarisznya, kezem meleg lehetetével megsimogattam homlokán a csillagot, majd meleg búcsút vettem tőle. Lényegében a karácsony

is róla szólt. Ajándékba mindenféle ropogtatnivalót kapott, majd jöttek a kemény téli hónapok. Régebben valahogy keményebb telek voltak, szinte alig került le kissé horpadt hátáról a pompás kabát. Közvetlenül a kertünk végében egy patak fodrozódott. Januárban mintha az idő is megfagyott volna, hát még a patak vize! Valószínűleg épp fodrozódhatott egyet a sekély víz, amikor meglepte a fagy. A fodor a tavaszi olvadásig megörökítettet, várt a sorára, hogy újrainduljon a csobogás, de végül eljött a tavasz. Mindketten örültünk neki: lóról és gazdájáról lekerült a kabát, többet kocogtunk, legelészhettünk, s úgy felbátorodott, hogy délutánonként anyám ablakán. Ő visszanezett, nem mosolygott, pedig a ló kimondottan barátságos arcot vágott, mert meg akarta hódítani a porcelán merev arc gazdáját – hiába. Anyám nem szerette a lovat. Ráadásul Zsuzsa csak akkor volt hajlandó meglátogatni minket, ha a lovam mögött csukódott a fészertajtaja, mert köztudomásúan félt a lovaktól.

– Ó, tudom, ezt mesélték már nekem – szólalt meg Anna, de várta a folytatást.

– Nyáron külön bajlódnom kellett az istálló tisztántartásával, trágyát ajánlottam egy kertésznek, de anyám egyre többet morgott a szag miatt. – Ne felejtse el – győzködtem anyámat –, hogy Bátor valaha díjakat nyert, jár neki a nyugodt öregkor, kérlek, légy türelemmel, valamit kitalálok az istállóság ellen. Persze tudtam, hogy az istállóság – az istállóság marad. De szerencsére ősz lett, lassan hűvösödött, anyám becsukta az ablakát, s gondoltam, Bátorral időt nyerünk. Aztán október végén, amikor hazajöttem az iskolából, láttam, hogy a kert végén a kerítés le van taposva. Rohantam a fészertbe. A ló nem volt sehhol. Elment? De már rohantam is anyámhoz.

– Hol a ló?

– Nem tudom – nézett rám értetlenül anyám. Voltak neki gyarlóságai, de soha nem hazudott. Rohantam tovább. Végig a kertes házak között, majd be a városba, kétségbeesetten hívtam, mit sem adva a hiúságra. Egy nagyfiú, lova nevét kiabálva futkos a városban, ismeretlen embereket állít meg, szemében könnyek, aztán már hangosan sír. Ez voltam én, tizenhat éves hiú kamasz, aki hiába keresi társát, de nem kaptam választ. Sírva értem haza, s a szomszéd végül megszánt: valaki elvezette a kertek alatt a lovat, ő azt hitte, hogy eladtuk. Nem tudta, hogy ki volt. Végül egy hét múlva megtudtam, hogy a tolvaj csalódott a lóban: az egykori versenyló túl lassú volt, így hát vágóhídra vitte és levágták. Én pedig még azon a télen örökre elhagytam a szülői házat.

– Most sírunk? – potyogtak Anna könnyei.

– Igen – mondta Alex, és azok a bizonyos rokoni gyöngyök hosszú pilláiról végiggurultak az arcán.

A család megrendült. Zalán úgy döntött, hogy nem sír, legfeljebb majd otthon, de Fanni Annát ölelő keze kissé remegett, mert ő nem várt a könnyekkel hazáig. Lexi megállt Dávid előtt, akinek arcán még mindig enyhe elutasítás látszott, és csak ennyit mondott, miközben Annára mutatott. – Látod, öreg, így születnek a barátságok. Vigyázz a lányodra!

PEJCSIK TÖRTÉNETE

A családi összejövételre meg- vagy inkább behívták Pejcsiket is, mert aznap épp a kertben dolgozott. Besündörgött, pirosposzsgásan és nagy dumára készen. Hol itt, hol ott bukkant fel, majd menni készült, mondván, hogy nem családtag.

– Dehogynem! – nevetett Zalán. Többet tudsz Emmáékról, mint mi.

– És én is rengeteget tudok rólad, igaz, János? – csevegett Anna, miközben kézen fogva keringett a kertésszel, s mondta a magáét. – Például tudom, hogy a testvére bevonult a zárdába. Már három éve.

– Ezt még mi se tudtuk! – vallották be Emmáék.

Anna tovalibbent, közben odavetette: Szeretlek, Kornéliusz, téged is, Emma!, Pejcsik pedig ment is volna, de Alex kedélyesen, mert diskurálhatnékja volt, a zárdista felől érdeklődött.

– Tudod, Annát nem akartam ezzel terhelni, de a bátyám valójában börtönben van, be van zárva, ezért a zárda, ugye, érted? – heherészett, nem volt zavarban és készen állt egy újabb történetre.

– Gyere ki! – mondta Alex.

– Miért, be akarsz húzni?

– Istenem, soha nem ütöttem meg senkit. A család tudja?

– Nem, de hát azt sem tudják, hogy az egyik gyerekem mozgássérült. A történeteim többnyire másokról szólnak.

Kimentek, Pejcsik pedig belevágott a zárdista nagytetstvér balszerencséjének történetébe.

Dani sokkal csendesebb, mint én. Nemigen jön ki a sodrából, pedig most az indulatai miatt ül. Nálam idősebb három évvel. A felesége elhagyta, mert elunta a hallgatását, unalmasan megbízható természetét.

– Nincs az életemben izgalom – hajtogatta Ancsa, és kerekelt oldott egy napon, pedig Dani akkor már negyven volt. Ancsa is majdnem. Mivel diákszelelem volt, a bátyám keveset tudott a nőszerzésről. Aztán mégis felcsípte valaki. Ágnes, a nagyszájú harmincéves lány hozzáköltözött, csak ideiglenesen ugyan, mondta, de alaposan felbolygatta Dani életét. Színházi öltöztető volt, furcsa szenvedéllyel: szerette a fegyvereket. Ez azért fontos adat, mert Dani félt fegyvermániás élettársától. Azt mesélte keserves mosollyal, hogy este megkönnyebbülten parolázik a halállal, reggel meg meghajolva köszön neki. Hogy miért nem szabadult a kapcsolatból? Ezt nem mondta. Ágnes naponta eljátszadozott gyűjteményével, olykor rá-ráfogta Danira valamelyiket. Kattant a rász, a nő kacarászott: – Ugyan, mit félsz? Ez nem orosz rulett.

– Nincs üres fegyver, nem tudtad? – kérdezte fanyarul a testvérem, de a nő kiröhögte.

Így éltek, Dani stresszben, a lány a puskáival és a bátyámmal. Aztán három éve Áginak elege lett a komor hangulatból, abból, hogy sose bújnak ágyba, s elkezdte a lelki terror végjátékát.

– Te egy nyúl vagy – mondta a nő, ráfogta aktuális kedvencét, egy 45-ös Smith & Wessont, csak az ördög tudja, hogy honnan szerezte.

– Töltényt keresek belé, ne reszkess, te nyúl! – és újra ráfogta. Kibiztosította, bájosan mosolygott, majd folytatta:

– Laposkúzásban elhagyhatod a szobát, bukj le a fotel mögé! Vadászok.

Még vagy négy különböző fegyver hevert a dohányzóasztalon. Dani felállt, elővett egy bőröndöt és csomagolni akart. A nő elállta az útját, s tovább heccelte.

– Nocsak, nocsak! A nyúlnak kabátja is van? Jé, ingek! Majd felemelte a 45-öst, és csak úgy a levegőbe lőtt. A Smith & Wesson, amelyben Ágnes állítása szerint nem volt töltény, iszonyatos dörrenéssel tépte le a csillárt. Mindent beterített az üvegszilánk és a vakolat. Dani szívében magasra csapott az utálat. Lassú mozdulattal felemelt egy kis gyöngyház markolatú pisztolyt, kibiztosította, és átlőtte Ágnes térdét.

Később a bíróságon az ügyvédje hiába könyörgött: védekezzenek azzal, hogy nem volt szándékos a fegyverhasználat. A bátyám nem tudott hazudni, most sem akart. Mozdulatát azzal magyarázta, hogy félt, de nem védekezni akart, hanem véget vetni a terrornak, esetleg bosszút állni. Csak a hozzá nem értés irányította a pisztoly csövét a nő térdére. Ha elég bátor és ügyes, valószínűleg megöli. Ez a vallomás valószínűleg nem használt az ítélet szempontjából. Hét évet kapott, s a bezártságon túl külön szenved,

mert Ágnes térde szilánkokra tört, és helyrehozhatatlanul, többé nem táncol, sportol, tulajdonképpen járni se tud segítség nélkül. Úgy tudom, hogy megszabadult a gyűjteménytől, hogy ennyi év után még mindig fájdalmai vannak. Egy kisebb összeggel támogatom, hogy könnyebben cipelje Dani a lelki terhet – zárta le Pejcsik a történetet.

Alex nézte a piroszozsgás arcot, s a monoton hangon előadott történet tönkretette a délutánját. Aztán a kertész derűsen folytatta a munkáját, Alexet pedig bent faggatták:

– Kislány sztorizott?

– Kicsoda? – értetlenkedett Alex, mert nem tudott a furcsa becenévről. Aztán megrázta a fejét, azt mondta, hogy nem sztorizott, majd röviden búcsút vett a családtól és hazament.

A HÜTLEN KUTYA

Kint lassan a félhomály sietett Pejcsik segítségére: elrakta a kerti szármokokat, s amikor bekukkantott elköszönni, örömmel vette át Emmától a süteménycsomagot. Kocsija belseje hideget árasztott, ám ő sosem fázott. Indított, rákanyarodott az útra, majd hirtelen megállt. Az autó fényszórója az úttesten ácsorgó kutyát úgy világította meg, mintha egy színpadon állna. Az állat nem mozdult, kedélyesen lengette farkát, így hát ki kellett szállni hozzá és megtudni, hogy mit akar. Pejcsik megállt előtte, majd leguggolt, és az első ami elbűvölte, az állat koromfekete pillákkal ékesített szeme volt. Amint guggolt az illető előtt, a kutya Pejcsik térdére hajtotta fejét és látszólag elszunyókált. A kertész keze alá poros, piszkos és hideg bunda simult, a labradoron már nem látszottak az édes otthon jegyei. Valahogy olyan szabad volt, persze kérdés, hogy akkor miért stoppolt. Egy percen belül kiderült: vemhes volt, és gyerekeit nyilván biztonságban akarta világra hozni. Látva Pejcsik arcán a mosolyt, a kutya furcsa hangon szinte kuncogott, majd látható türelmetlenséggel az autóra, a leendő gazdira, majd újra az autóra nézett, sürgetve Pejcsiket: Menjünk! És mentek. A kutya az anyósülésre telepedett, s mivel lábat nem törölt előtte, enyhén koszos mancsáról hosszan pergett a homok és a föld.

– Te vagy a kertész kutyája, nem igaz? – nézte Pejcsik a kis koszbarázdákat az ülésen és alatta, aztán szépen hazamentek.

A család örült a kutyának. Azonnal a Mancit nevet kapta, amint kiugrott a kocsiból és kurvásan riszált, mert nem tudta magáról, hogy labrador. Aznap házi kosztot kapott, az előszobában aludt, horkolt, mint a disznó, és alig várta, hogy megszülessenek a kölykei. És három hét múlva három teljesen egyforma kölyök tetézte Pejcsik amúgy sem kevés gondját. Mancit persze segített: altatott, etetett, de azért megkockáztatott egy-egy kiruccanást a kertbe, ahol orrát a kerítésnek nyomva nézte a forgalmat, a jövés-menést, így őrizve a csavargás illúzióját. János látta a szemén, hogy Mancit született csavargó. De fegyelmezett is volt, mert aztán az orr visszahúzva, a kert minden zuga megjelölve, s már kopogott is az ajtón, topogott a lábtörlőn, itt meg azt a benyomást keltve, hogy lábat töröl (így akart megfelelni a családnak), aztán gyermekei nyakába borulva felébresztette őket, aztán már bánta is, mert nem volt egy perc nyugalma se tőlük. A kölykök hajszálpontosan egyforma külseje mögött eltérő jellemek voltak kialakulóban. szoptak még, de a család fokozatosan bevezette a kis csapatot a táplálkozás igazi örömeibe. Külön tálkákban tápot kínáltak nekik, ők meg álltak a tányérok előtt, és nem értették az egészet. Aztán már értették, és így lett belőlük a család szeme láttára Mohó, Vicces és Előzékeny. Mohó állandóan az érdekeit védte, nem volt tanácsos másoknak megközelíteni a zöld tálkát, ha úgy adódott, anyját is megdorgálta. Vicces szabályos díszlépésben járt, de többnyire a hátán feküdt, lábai az égnek álltak. Amúgy érdeklődő volt, amíg masírozott, tüzetesen szemügyre vett mindent, mert hanyatt fekvé nem sokat látott a világból. Produkálta magát, majd elfáradt, és szinte kidőlt a sorból.

– Vigyázz, ma bizonyítványosztás van, kapd össze magad! – Jött a családi figyelmeztetés abban a reményben, hogy újabb tréfák következnek. Ám a figyelmeztetést Vicces elengedte gyönyörű füle mellett, álmosan-peckesen kivonult, hogy egy szopás erejéig megörvendeztesse Anyát. A harmadik kölyök mindenben második akart lenni. Előzékeny versenyfutás közben az utolsó egy méterben megtorpant, és átadta az elsőbbséget valamelyik testvérének. Készségesen adta át a tálkáját, türelmesen állt sorba gazdáik simogatásáért, az istennek se volt hajlandó tülekedni. Nem gyáva volt, hanem tényleg előzékeny. Igazi angol – nyugtázta Pejcsik. És Mancit? Amikor úgy döntött, hogy elválasztja a kis krapekokat, betegállományba vonult. Végigfeküdt a vackán, keveset evett, de mindez csak a megtévesztés része volt. Selymes pillái alól leste az alkalmat, amikor merő kíméletből mindenki békén hagyja. S amikor elérkezettnek látta a pillanatot, a kerítés alatt egyszerűen ásott egy gödröt, és örökre eltűnt a világ forgatagában.

NINCS

Sára és Sándor az újabb karácsony közeledtével úgy döntött, hogy segít másokon. Irtóztak attól, hogy mások szenvedését meglessék, s azt is tudták, hogy évente egyszer az a bizonyos nemes szándék nem is annyira nemes. De indultak mégis, és közben alkalmuk nyílt arra, hogy a lent és a fent világa között toporogva még jobban összezavarodjanak. Vajon hány fajtája van a szegénységnek? Nem számszerűsíthető, de Sándor már játszott is a szavakkal. Van beletörődő, türelmetlen és lázadó, tehetetlen és szemérmes, büszke és eltitkolt, hivalkodó, és a kedves olvasó eldöntheti magában, hogy ő maga ugyan hány típusát látta élete folyamán a nicstelenségnek. Sándoréknak eszébe jutott az a párbeszéd, amely két húsz év körüli fiatal közt zajlott, a fiú-lány vagy férj-feleség arról beszélt, hogy jön a karácsony.

– Úgy várom...– mondta a lány.

– Mit vársz rajta? – jött a válasz. – Nincs kabátod.

– Igen, de olyan jó, ha esik a hó!

– Gondolj a tüzelőre!

– Ja, igen. De én mégis úgy várom a karácsonyt...

Sáráéknak nem volt könnyű beülni a fűtött autóba, miközben törhették a fejüket, hogy hol rontjuk el a világot, amikor hagyjuk, hogy a hibák önmagukat ismételjék újra és újra, s hogy régi korok mintájára itt élnek köztünk a mindenkori krajcárkeresők.

SORSOK

Emma és Kornél játékaiknak egyike az álomrodeó volt. A társaság igyekezett egymást elképeszteni bizzarr történeteikkel, s köztük a legnagyobb fantáziával fiatal orvos barátjuk bír: valódi álomgyáros. Tehát a játékot a fiatal orvos kezdi.

– Álomban sarokba szorít két ember nagyságú rongybaba és három porcelánfejű, szigorú arcú bábu. Kezükben injekciós tű. Az egyik már egészen közel van hozzám, futnék, de azok az álombeli ólomlábak nem engednek. Aztán hirtelen rájövök, hogy nem is a félelem bénít, hanem lassan lábtól felfelé kővé válok. És miközben derékig már csupa gránit vagyok, észreveszem, hogy az egyik rongykező egy borotvát tart a kezében, karom-

ba vágná, de már kő csikordul a penge alatt. Felébredek, feleségem porcelánfehér arccal alszik mellettem. Csak ekkor sikoltok fel.

– Öt pontot kapsz, s ha tényleg álom volt, akkor te vagy a legjobb – szól a fő álomszakértő, Kornél.

Vékony, fiatal nő áll fel, sétál középre, arca komoly, miközben beszél.

– Álomban csecsemő vagyok. Nővérem kanyarósan fekszik a vetetlen ágyban. Belép anyám, érzem, hogy futni kéne, de még nem tudok járni. Anyám kiemel a kiságyamból, óvatlanul odakoccantja fejemet a rácshoz. Nővérem mellé fektet, kimegy a szobából. A vírusok elindulnak felém, látom őket. – Anya! – üvöltöm, de hang nem jön ki a torkomon, még nem tudok beszélni. De hirtelen már tízéves vagyok, kockás füzetem számtanpéldáit piros pöttyökkel és csillagokkal díszítem, anyám talán majd megdicsér. Nagy műgonddal dolgozom: meglepem vele anyát. Hirtelen már mögöttem áll, kártékonynak nevez, valami suhogást hallok, és korbács csattan vászonruhás hátamon. Sírva ébredek.

Senki sem szól, mindenki tudja, hogy nem álom volt, a gyerekkoráról beszélt. Mégse mondja senki, hogy ne csalj, és megkönnyebbülve kiáltják a következőnek: A telefonfülkét már megírták, ne csalj, Bogárka! A furcsa névre hallgató álommanó rögtön vált, hogy ki ne essen a játékból.

– Háborút álmodom. Valami frontszerű mező, lőporszag, nem látom a füsttől az ellenséget. Ágyútűz gyújtja meg a közeli művésztelepet. A Mona Lisáról sercegve pattog a festék, én felkapom, hogy mentsem, de hátulról valaki rám lő, érdekes, nem fáj, de anyázva ébredek.

– Tetováló szalonban vagyok, mert európai körútra indulok, s hogy el ne tévedjek, hátamra tetoválják a kontinens térképét – folytatja máris a levéltáros, aki egyesek szerint a legszebb férfi a világon. A tetováló fickó mögém kerül, belemar a hátamba, szerintem pusztán a körmeivel, majd utasításokat pattog az őt körülvevő utaskísérőknek és vasutasoknak. – Szikét! Tampon! Érfogót! Bandázst! Hullazsákat!

– Nekem? – érdeklődöm hason fekve, udvariasan, de válasz nincs. Reggel iszonyúan fáj a hátam, egy pillanatra megrémülök, hátha mégsem álmodtam. Odanyúlok, vérre számítok, de a fiam kisautói közül gyötört meg egyszerre három. Alám szorultak, a tűzoltóautó létrájának lenyomata örökre ott maradt. Akarjátok látni? A bűdös kölyök este nálunk aludt, ezért még számolunk!

ÚJ KUTYA

Fekete Zoli levéltáros silány álma után tea és keksz, kár beléd, ma se mondál semmit – hangzik a vicces dorgálás. Friss levegőt szívni azért is érdemes, mert óriási hóember áll az udvaron, ráadásul Barbara most hozza haza Tóbiást a sétából. A gyerek könnyen ráveszi a cicát, hogy jöjjön be a házba. Az készséggel követi őket, majd megtorpan: az ajtóban kosár, benne sületlen zsemle színét idéző labradorfiúcska. János egy bokor mögül figyel a hármaskörös reakciót. A gyerek és Barbara örül, a macska pofácskáján méla undor, de mi tudjuk, hogy egy-két nap múlva élni se tudnak egymás nélkül. A takarásból előkerül Kislány, oktatja a labradortartás szabályait, Lee Annácska (bocs, Anna, mondták Kornéliuszék, amikor elkeresztelték a macskát), enyhén megpofozza a kutyagyereket, csak úgy miheztartás végett: hadd tudja, hogy ki az úr a háznál. Pedig a kutyus angyali nyugalommal ül a kosárban, mert ő nem más, mint Előzékeny. Persze Lee Annácska innen kezdve abban a tévhitben él, hogy kutyafegyelmelésben felülmúlhatatlan. Később se veszi észre, hogy a kutya valami génhiba áldozata lehet, mert a hangyára is vigyáz, nehogy eltapossa. A társaságot elkapja a névadási láz, s Tóbiás ötletét azonnal elvetik.

– Cica! – becézi a szerencsétlent, a vendégkórus tiltakozik:

– Ne alázd meg, Tóbi!

A gyerek még nincs tisztában a szó jelentésével, felhagy a cicázással, és kacagva fogadja az új nevet.

– Brit! – mondják a nagyok, tehát ettől a naptól kezdve a kutyát, Tóbiás után szabadon mindenki Bitnek szólítja. Nem baj.

Büszkeség?

Zalán kisterpeszben állt a guggoló Pejcsik felett, és szigorúan faggatta:

– Miért nem szóltál, hogy gondjaid vannak?

– Mire gondolsz, amikor gondokról beszélsz? – próbált tréfálkozni a kertész.

Zalán látogatóba jött, találkozott Alexszel, aki véletlenül a környéken járt, innen a jólétesültség.

– Nem tartozol közénk? Nem érzed, hogy mennyire becsülünk? Engedd, hogy segítsünk!

– Engedem. Fogd meg ezt az ágat, amíg én fűrészelem, úgy valóban könnyebben megy majd. Aztán beszélni kezdett.

Életében a legnagyobb pofont akkor kapta, amikor kislánya oxigénhiányosan született. Miért pont nekünk, Istenem, miért büntetsz, mi voltam előző életemben, hóhér? – kérdeztem többnyire csak magamtól, aztán megláttam a felesé-

gem arcát. Márti nagy békével, kisimult lélekkel vette tudomásul, hogy Boglárka beteg. Ezért én is felzárkóztam, ma már nem lázadozom. A gyerekek a mozgásközpontja sérült meg születéskor, de a szelleme csodával határos módon ép maradt, nincs okom panaszra, testvér. Ami pedig a bátyámat illeti, nos, ott se tehetünk túl sokat. Négy év múlva szabadul, van hova mennie, talpra fog állni.

Zalán mozgósította a családot, s mivel a kertész nem bírt volna el több munkát, a család összedobott egy kisebb összeget. A felajánlása tapintatos volt, de talán nem eléggé. Kislány mosolygott, és nem fogadta el a pénzt, de azért kertészként és nagy mesélőként még sokáig boldogította Emmáékat.

ERŐSZAK

A tetováló szalon ajtaja ugyan nyitva volt, de a gép zümmögő hangja így is kihallatszott. Bent egy lány nyüszített a tű alatt, a mester rá se hederített, csak alkotott. Nagy fekete lepke a derekára – így szólt a megrendelés. Ha a lepke elkészül, sose lesz igazán fekete. Zöldes árnyalatúvá változik, de majd a csípőnadrágnak gondja lesz rá, hogy megmutassa a pillangót, ha már ezen kívül nem tud semmi izgalmasat mutatni. Tehát a gép zúgott, az ajtó nyílt, és két fickó sétált be, a tű pedig megállt a „művész” kezében. Kollégák voltak, pénzért jöttek, nem ismertek tréfát. A lány remegett egyrészt a vészjósló párbeszéd hallatán, másrészt az átgondolatlan terv kivitelezése fájtt kegyetlenül.

- Nem adod meg?– hangzott fel az utolsó kérdés.
- Nincs – jött a válasz valahonnan a lány hátsója mögül.
- Akkor rajzolj! – jött a z utasítás valami mégis magasságból.
- Megőrültetek?
- Diktálok.

Elég volt egyetlen pillantást vetni a latrok arcára ahhoz, hogy a tű engedelmesen ismét munkához lágsson. A két felső szárny már megvolt. A folytatás póklábakat, halálfejet követelt, az alsó szárny egy denevéré, s a végén már ketten sírtak: a rajzolt és a rajzoló, és az istennek se jött be senki, mert a szalon nem ment jól. És történt mindez fényes nappal, kora délután a város szívében. A tetováló ember tudta, hogy műve befejezése után pakolhat, mert innen kezdve soha senki nem nyitja rá az ajtót, és mert a lány bosszúja is utolérné: hullt a vére egy nem létező rovar ábrájáért, amely olyan nagy, hogy eltávolítani szinte lehetetlen. Így hát sose villantja majd elő satnya derekát a lány, akinek eddig se nagyon volt önbizalma és barátja se nagyon, de ez utóbbit, mondjuk, nem tudhatta a mester.

– Szignáld! – hangzott az utolsó parancs, s a betűk gyönyörűen tanúsították, hogy ki eme mű alkotója, még csak el se kenődött a tinta. A mester arca torz vigyorba rándult, s már majdnem kimondta, hogy a pontos címem nem kéritek a szerencsétlen seggére? De csak magában kacérkodott a hóhérokkal, mert annyi esze még maradt, hogy ne adjon ötleteket az amúgy is találékony gengsztereknek. Amint a távozók után megcsendült az ajtó kis csengője, mindkettőjüknek a lélekharang jutott eszébe és egyikük se érzett megkönnyebbülést: a fekvő áldozat elképzelte a művet a bőrén, levakarhatatlanul, a mester pedig a jövőjét, így hát a lány csak feküdt, a férfi pedig telefonált. Talán épp az úristent hívta. De mégsem. Egy ismerősét hívta, az meg Zalánt, az igazság bajnokát és az esetetek gyámolítóját. Zalán nem nagyon értette, hogy mit is várnak tőle, viszolyogva ismerkedett a szalon légkörével. A történet rémes volt, a két főszereplő szájalmas, a lány derekán éktelenkedő ábra valószínűleg elcseszett egy egész életet. Nézte a jelentéktelen női arcot, a megalázott művész vonásait, tudta, hogy segíteni fog.

Meghallgatta a történetet, és nekilátott az ügynek. De a két megfélemlített áldozat eltűnt a balfenéken, hiába hívta őket, elérhetetlenek voltak. Így hát csalódottan konstataálta, hogy az emberek még mindig jobban bíznak az inkognitóban, mint a törvényben. Az ügy, mielőtt még szétbonthatta volna szárnyait, félbemaradt, akár a lány derekán a pillangó.

AZ IVODA BEZÁR

Az ivoda teljhatalmú úrnője, Fanni anyja utolsó napját töltötte a pult mögött. Egy reggel ugyanis arra ébredt, hogy így hatvanhárom évesen már nem szívesen látja maga körül a hat Jánost, a számtalan Józsit, az egyetlen Oszkárt – talán őt a legkevésbé. Oszkár rózsaszín arca mit sem árult el igazi jelleméről. Gondosan borotválkozott és jó szaga volt, nyájas és jókedvű kedve jól jöhetett volna ennyi ordítózó részeg mellett, de mivel semmi se marad titokban, kiderült, hogy emberünk igazi kaméleon.

Otthon könnyedén leomlottak a kedélyesség gondosan felépített falai. Családja – felesége és két gyereke rettegett esténként, ha hazatért, emberek és tárgyak próbáltak kitérni előle, mert ordítva támadott, repült a rézmozsár, lehetőleg törekeny tárgy felé, megcibáltatott tízéves kislánya copfocskája, csattant a fiúgyerek arcán az igazságtalanul kiosztott pofon. A feleség ennyi év után már csak nézte a tomboló szörnyet, és már rég elfelejtette, hogy merre van a menekülés útja. Nos, Marcsi elfáradt. Eddig futotta humorából, bátorságából, és valljuk

meg: közönyéből is arra, hogy foglalkozása ne keltsen benne undort, miközben ő maga utálta a szeszt. Fáradt volt tényleg, most volt utoljára az okoskodó, civakodó, síró és röhögő, ezerfejú sárkány szolgálatában: holnap az ivoda bezár. Mivel az elhatározás váratlan volt, a közönség nem tudta a rémhírt, de valami részeg ösztön az egyik törzsvendéget arra ösztönözte, hogy nyakkendőt kössön. Nyakában a fényes, szürke holmi már egy méterről úgy látszott, mintha döglött, ám még mindig fényes pikkelyű hal, és az is látszott, hogy hajnali hazatántorgása után a fickó csak harapófogóval tudja majd kioldani szilvماغ nagyságúra, vagy inkább kicsiségűre meghúzott csomót, esetleg örök életében viselheti a halat, s még ez látszott a legegyszerűbb megoldásnak. Az asszony nézte őket, türelmes kislánya gyermekarcára gondolt, aki mindig nyugodtan és pedánsan várta haza anyját, könyveivel elbarikádozva, aztán később megértően és féltve figyelte anyja hősie munkabírását. Aztán Annára gondolt, s kíváncsian, minden tragikus felhang nélkül latolgatta, hogy maradt-e még ideje az igazi nagymama-korszakra. Amikor kitessekelte az utolsó, szeszben áztatott agyú zombit is a felnőttségőzéből, valahogy azt érezte, hogy kevés az ideje. Így hát sietett, mert minden percét, óráját és esetleg évét kellett mozgósítania, hogy felejtteni tudjon. Dávid és Fanni csodálkozott a váratlan döntésen, Anna egyszerűen csak örült, s az iskolából hazafelé már nem viselt kulcsot a nyakában: otthon ebéddel és szeretettel várták, így hát a szülők nem haza, hanem egymás felé rohantak. Dávid homlokáról, ha nem is tűnt el a két függőleges ránc, de legalább elhalványult, Fanni pedig tényleg futott morcoska férje felé, még a karját is kitérte (többnyire). Marcsi számára nagyot fordult a világ, csak most látta, hogy milyen keveset látott a nappali és az esti órákból. Új élete mindenfélét tartogatott számára. Egy délután Annát várta egy padon üldögélve. Sütött a nap, s ő óvatosan kukucsált át ujjai közül, mert bántotta a fény.

EGY MÉLTÓ TÁRS

– Istenem, én, aki úgy szerettem a napot, vakondként éltem és dolgoztam egy kocsmában. Marcsi feledékenyebb és tétovább lett. Közben megpróbálta pótolni az elmulasztottakat. Újra lett macskája, mert amikor szinte sose volt otthon, nem akart állatot bezárni. Beszerzett egy félperzsát, amelynek szőre mérsékeltlen volt hosszú, jellemét pedig a tétovaság, a feledékenység egészen emberivé tette. Mondjuk elindult az ajtó felé, halkán nyávogott, s amikor gazdája kinyitotta előtte az ajtót, Cicus állt, egyik mellső lába a levegőben, s

tanácstalanul nézett körük: mit is akartam? Amint áttették a küszöbön, megkönnyebbülten tovalibbent. S mivel rendkívül ledér volt, rögtön szétnézett a kandúrpiacon. Marcsi ivartalanította, mielőtt még a macska szerelmi élete macskabumot okozott volna a környéken. Valamit rosszul csinálhattak hóhérai, mert cicái ugyan nem születtek, de oldhatatlan szerelmi vágya megmaradt, és arra készítette a félperzsát, hogy a kertben hanyatt vágja magát, fülrepszító szerelmi dalra fakadjon, s égnek álló lábait úgy lengesse, hogy azok hívó jelnek látszódnak. Persze, a macskafiúk ügyet sem vetettek a nemi jegyeitől megfosztott könnyűvérűre. A szórakozott páros, Cicus és Marcsi félszavakból is értették egymást, ezért volt megbocsáthatatlan az asszony számára, amit lakótársa ellen elkövetett. Szokatlan hívös volt a szeptember, s az asszony úgy döntött, hogy begyűjt a cserépkályhába. A kályha két szobának ontotta a meleget. Az ötletes mester ugyanis annak idején áttörte a falat, rajta a kályha úgy haladt át, mint egy vonat. A másik oldalon aztán a vajszínű csempék melege tudatta, hogy valahol a falon túl valaki begyűjtött. Marcsi tehát tűzrakáshoz készülődött. Gyújtós, papír, gyufa, fa – a kellékek mellette, s ő ott guggolt a szőke kályha előtt. Ekkor megszólalt a telefon. Felállt, beszélt a lányával egy rövidet, majd visszatért és begyűjtött. Néhány perc múlva a macska halk, keserves nyávogását hallotta. Nem tudta, hogy honnan jön a hang. Tíz percre volt szüksége ahhoz, hogy kinyissa a kályha ajtaját. A tűz fölött ott állt Cicus, csendesen pörkölődött, s mivel tétova volt és feledékeny, nem jutott eszébe, hogy a túloldal üres kályhaüregebe húzódjon. Megadóan állt a máglyán az asszony kővé vált tagjai végre megmozdultak, lerántotta a macskát a pattogva égő farakásról, magához ölelte és sírt, majd felmérte a károkat. Nos tehát: Cicus bundájának egy része leégett, talpa kisebesedett, bozontos, igazi perzsa farka helyén csak egy furcsa antenna meredezett. Panaszosan sírt, de a gondos orvosi kezelés megmentette. Teljesen felépült, ám ezek után a régi primadonna szerényebb vonaglással vonult át a kerten, mondhatni inkább slattyogott.

De a kandúrok iránti vágya nem csappant, csak valahogy slamposabb lett. A család Gjirdana Brunellának keresztelte, Marcsit pedig a vicces kedvű barátok heccelték:

– Ég már a máglya?

– Hangokat hallok a kályhából. Te nem? Az asszony válaszait itt nem közöljük. Aztán Giordana a macska-életkor legmagasabb szakaszába lépett, s hűen őrizve szétszórt természetét, egy reggel egyszerűen elfelejtett felkelni. Emberi számítások szerint élt százötven évet.